

Uniwersytety w imię Oświecenia

My, przewodniczący oraz reprezentanci konferencji rektorów Austrii, Chorwacji, Czech, Niemiec, Włoch, Polski, Serbii, Słowacji, Słowenii i Szwajcarii spotkaliśmy się dziś w Wiedniu, aby dyskutować na temat roli, jaką powinny odgrywać uczelnie we współczesnych społeczeństwach.

Wyrażamy naszą silną wiarę w podstawowe dla szkolnictwa wyższego wartości, odzwierciedlające osiągnięcia Oświecenia. Wolność akademicka oraz rzetelność w badaniach i kształceniu, autonomia instytucjonalna, znaczący udział studentów i kadry akademickiej w zarządzaniu szkolnictwem wyższym, a także publiczna odpowiedzialność za szkolnictwo wyższe są kluczowe dla jego funkcjonowania i rozwoju. Chcielibyśmy, niniejszym, raz jeszcze podkreślić znaczenie podstawowych zasad Magna Charta Universitatum, w szczególności wagę holistycznego podejścia do kształcenia przyszłych pokoleń, wspierającego ich fizyczny, psychologiczny i intelektualny rozwój.

Czujemy się zobowiązani do promowania tych podstawowych wartości szkolnictwa wyższego; będziemy wzmacniać nasz dialog, zwracając uwagę zwłaszcza na dzielenie się doświadczeniami, zarówno w obrębie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, jak i poza nią. Podkreślamy ponadto wkład, jaki wnoszą uczelnie w funkcjonowanie społeczeństw, wspierając idee zrozumienia międzykulturowego, równego dostępu, zaangażowania obywatelskiego oraz kształtowania postaw etycznych, a także wzmacniania odpowiedzialności społecznej.

Zachęcamy nasze rządy do wspierania uczelni w wypełnianiu tej podstawowej roli oraz w kształtowaniu tych podstawowych wartości przez zapewnienie im odpowiednich zasobów i tworzenie odpowiednich ram prawnych. Apelujemy także do rządów, aby zapobiegały wszelkim formom podważania niezależności badań, w tym badań w dziedzinie sztuki, oraz twórczości artystycznej, a także naruszania autonomii instytucjonalnej.

Wyrażamy jednocześnie zaniepokojenie nasilającymi się w Europie i poza nią ruchami zagrażającymi demokratycznemu charakterowi naszych instytucji i społeczeństw. Wyjaśnienia oparte na post-prawdzie coraz silniej kształtują poglądy opinii publicznej i ton debaty politycznej, osiągając nowe możliwości dzięki mediom społecznościowym. Dezintegracja społeczna i konflikty sprzyjają ciągłemu kwestionowaniu zasad demokracji. Nasze obawy pogłębia narastanie nierówności, przejawów nacjonalizmu, populizmu, rasizmu, antysemityzmu, nietolerancji, polaryzacji i radykalizacji poglądów, a także szerzenie pseudonauki i pseudofaktów oraz innych zagrożeń dla kultury demokracji i nauki.

Jako przedstawiciele uczelni – instytucji stanowiących filary społeczeństwa i demokracji, będziemy dążyć do zapobiegania i przeciwdziałania tym zjawiskom. Będziemy bacznie śledzić rozwój wypadków i apelujemy do naszych rządów o realizację polityki zapewniającej osiągnięcie tych celów w wyniku mocnego zaangażowania się w sprawy Europy, której podstawową wartość stanowi ochrona praw człowieka oraz podstawowych swobód.

Wiedeń, 13 grudnia 2018 r.